

תיאטרון
חיפה
תיאטרון יוצר שינוי

הקומיקאים

מאת ניל סיימון

הַקְרֵאוּ אֵת הַסֵּאֵם

מאת ניל סיימון

צוות התיאטרון:

ניהול הצגה: ענת זמיר, דור שלום

מנהל הפקות: דור שלום

מנהל טכני: עופר טל

תפעול במה: לייבו ולרי זסלבסקי, אלדד מיכאלי

תאורה: יוסי זוהר

תפעול סאונד ווידאו: ניסים טוויטו

איפור ופאות: לודה גולדברג

מלבישה: לובה גלפריין

אביזרים: ענת זמיר

חייט: סרגיי קאשין

ייצור תפאורה: דודי בית מלאכה

ניהול יצור: יגאל מורחי

תכניה:

כתיבה ועריכת תוכן: מרב יודילוביץ'

עריכה והפקה: עדי רונן

עיצוב: אלעד אלחרר

צילום במה: ד'ראר אלון

משך הצגה: כשעה וחצי, ללא הפסקה.

הצגה ראשונה: 15 ביולי 2020, כ"ג בתמוז תש"פ

מחזה מאת: ניל סיימון
תרגום ובימוי: אילן רונן
עיצוב תפאורה: ניב מנור
עיצוב תלבושות: נועה דותן
עיצוב תאורה: זיו וולושיין
עריכה מוסיקלית: אריק אביגדור
עוזר במאי: טל וניג

בהשתתפות:

מוני מושנוב - אל לואיס
שלמה בראבא - וילי קלארק
מיכאל מושנוב - בן קלארק
סיגלית פוקס - אחות
נועה ססה - אחות

תקציר

תיאטרון חיפה מצדיע לשני ענקי הבמה העברית, **שלמה בראבא ומוני מושונוב**. השניים, שפיתחו כל אחד בזכות עצמו גם קריירה מרשימה בתיאטרון, בטלוויזיה ובקולנוע, חוזרים לשתף פעולה על במת תיאטרון חיפה, בו החלו את דרכם לפני 40 שנה. אליהם מצטרף **מיכאל מושונוב**, שמשחק לראשונה על במה אחת עם אביו.

הקומדיה המופתית של ניל סיימון, "הקומיקאים", כמו נכתבה עבור הצמד האיטלקי, בראבא ומושונוב. במרכז, צמד הקומיקאים האמריקני - לואיס וקלארק, מי שהיו מלכי הקומדיה והשליטים הבלתי מעורערים של במת הוודוויל. במשך 43 שנות קריירה משותפת, גרמו השניים לקהל לשאוג מצחוק ואז נפרדו בכעס מבלי להביט לאחור. אחרי נתק של יותר מעשור, משכנע אחיינו הצעיר של קלארק את דודו לאחד כוחות עם לואיס לטובת מחווה טלוויזיונית לכוכבי העבר. המפגש המחודש מציף משקעים שמשבשים את החזרות, המלוות בהתנגשויות רוויות הומור. האם כוחה של שותפות יוצאת דופן וכשרון קומי נדיר, ימוססו שנים של טינה ועיונות?

המחזה של ניל סיימון, מכותבי הקומדיות הגדולים בעולם, נוגע בהומור וברוך בנושאים על זמניים כמו חברות, זקנה ועולם ששועט קדימה ויהי מה.

דבר המנהלים

ההצגה שתראו הערב נולדה מתוך געגוע עמוק הפועם בנו מזה זמן למפגש יחיד ומיוחד בהיסטוריה של התרבות הישראלית, חיבור של שני כישרונות אדירים, שנולד לפני יותר מיובל שנים ומלווה את כולנו בנקודות רבות על ציר החיים.

בפתח חגיגות השבעים של שלמה בראבא ומוני מושונוב, מהקומיקאים הגדולים בישראל, צמד רב כישרונות ויחיד מסוגו בתרבות הישראלית, מעלה תיאטרון חיפה הפקה מיוחדת שהיא בה בעת הזדמנות נדירה לחגוג יחד, לחבק ולהודות על רגעי הצחוק והבכי כמו גם על אינספור הדמויות שנצרכו בזיכרון הקולקטיבי והפכו סמל לרגעי משבר ולזמנים טובים.

המחזה "הקומיקאים" של ניל סיימון, מגדולי כותבי הקומדיה במאה ה-20, תוכנן לעלות כאחת מהפקות הדגל של עונת התיאטרון 2020. אז, לא ידענו, מי יכול היה לנחש, שערב עליית ההצגה, יעצור העולם מלכת ומגפה עולמית תבווד אוכלוסיות שלמות, תשתק את המשק ותחשיך את אולמות התיאטרון. אחרי כארבעה חודשים של הפסקת פעילות, לראשונה בהיסטוריה של התיאטרון, עם עננת וירוס הקורונה שעדיין מרחפת מעלינו, תיאטרון חיפה שמח לפתוח מחדש שערים עם הצגה שעושה כבוד לבכירי הבמה ומפנה זרקור אל הגיל השלישי, שזקוק היום, אולי יותר מתמיד, לחיבוק ולתמיכה.

"הקומיקאים" כאילו נכתב בהזמנה עבור בראבא ומושונוב. זהו מחזה שמציץ אל אחורי הקלעים של זוגיות בימתית רבת שנים, מביט אל השברים ואל ניסיונות האיחוי, אל האמנות ככוח מחבר, אל פירותיה של חברות שנפרשת על פני כמעט חיים שלמים וגם אל הזקנה, שנמצאת שם מעבר להישגים, להצלחות ולהתמודדויות שמזמנים לנו החיים.

המפגש המיוחד הזה, עליו מנצח הבמאי אילן רונן, מציין גם סגירת מעגל וחזרה לנקודת ההזנק של קריירות פנומנאליות שהחלו בתיאטרון העירוני חיפה, בו דבקה בהם אהבת התיאטרון, אליו הם שבים לאורך השנים שוב ושוב זאת במקביל לעשייה ענפה ורבת פנים בתחומי הבידור, הטלוויזיה והקולנוע. אנו רואים בהפקה הייחודית הזו הזדמנות נדירה לחבר שוב כוחות ובכך לזמן לכל אוהבי התרבות בישראל אפשרות להצדיע לשתי אגדות חיות ובה בעת לקומדיה, שמאפשרת לנו להתבונן במציאות ולהכיל גם את הטרגדיות, קטנות כגדולות, של הקיום האנושי.

ניצה בן צבי
מנכ"ל

משה נאור
מנהל אמנותי

ראיון עם הבמאי, אילן רונן

באמצע שנות ה-70' קצת לפני שאילן רונן הפך למנהל האמנותי של החאן בירושלים ומוני מושנוב ושלמה בראבא, אז בוגרי להקות צבאיות ופרחי משחק בהתהוות, התקבלו לקבוצה של נולה צ'לטון, שפעלה תחת תיאטרון חיפה, הצטלבו דרכיהם לראשונה. "הייתי במאי צעיר ובעליית גג שהעמיד לרשותנו ניסן נתיב, אספתי קבוצת שחקנים שחלמו על תיאטרון. עבדנו מהבוקר עד שנרדמנו. בסוף צ'לטון שלפה את מוני ובראבא לחיפה ואני הגעתי לחאן וכך, לכאורה, נפרדו דרכנו. המפגש הזה סימן תחילתה של חברות מתמשכת ועשייה אמנותית שהצטלבה לאורך השנים. המפגש כעת סוגר מעגל".

זו למעשה הצגה בתוך הצגה. האיחוד של שני קומיקאים גדולים, מתרחש גם מאחורי הקלעים

"יש איזה שכפול מסוים למרות שלהבדיל מהצמד במחזה, הקריירות הנפרדות של מוני ובראבא נסקו. הם פנומן תרבותי ששווה להיעצר עליו והמפגש עם המחזה הזה מאפשר הזדמנות נהדרת לכך".

ביימת את המחזה בכיכובם של מוני ובראבא לפני כעשרים שנה. למה בעצם לחזור אליו?

"הרגשנו שההצגה ירדה טרם זמנה. מוני ובראבא מעולם לא נפרדו ממנה ולאורך כל השנים השתעשענו ברעיון לחזור לזה, אבל לא הסתייע. מעבר לכך שמדובר במחזה מצוין, מאד מעניין לחזור אליו כעת כשכולנו בגיל של הדמויות. המפגש הזה מאפשר לבחון את השפעת הזמן".

המחזה מדבר על פגעי הזמן במקצוע בו, בעיקר שחקנים, מצויים כל הזמן תחת אור הזרקורים. עד כמה נושא הזמן, הזקנה, נוגעים בך?

"זה לא מדלג על במאים. אני עומד למבחן בכל הצגה חדשה. לשמחתי יש לי יורשת במשפחה, יעלי, בתי, שעובדת כבימאית הבית בתיאטרון גורקי בברלין וגם בתיאטרון הבימה הצמחתי לא מעט יוצרים צעירים. אז מצד אחד, אתה רוצה להקים לך ממשכי דרך ותחרות מגרה ומאתגרת ויחד עם זה, יש בדבר מרכיב של איום על הרלבנטיות שלך. זה נכון למקצוע כמו שזה נכון לחיים. אותי זה מאתגר. אני רוצה להאמין שהחשש הזה מרענן אותי ולא מניח לי לשבת במקומי בנינוחות יתרה".

יש לך רומן ארוך שנים עם קומיקאים. אתה למעשה מאד מחובר לקומדיה

"יש נטייה לזלזל בקומדיה שלא בצדק. אנשים מאד שיפוטיים כלפי הז'אנר אולי בשל אופיו ומיקומו על גבול הבידור. אני מוצא שבקומיקאים גדולים יש תחכום רב, ורסטיליות ויכולת לדלג בקלות מקומדיה לדרמה, מה שלגמרי לא בטוח בנוגע לשחקנים דרמטיים בהגדרתם. יש משהו מאתגר בעבודה עם קומיקאים והיו לי הזכות והעונג לעבוד עם ענקים מיוסי בנאי וספי ריבלין, דרך מושנוב ובראבא ועד יצפאן ויעקב כהן. מה שכן, אני מחפש קומדיות שמאתגרות אותי כמו 'קרומ' של חנוך לוין, 'הקמצן' ו'החולה המדומה' של מולייר או 'הקומיקאים' של ניל סיימון".

שגם כלפיו, יש לומר, היחס אמביוולנטי

"היחס לניל סיימון הוא דוגמא מצוינת שקשורה, בין היתר, לעולם הבמה הישראלי בו הקו בין התיאטרון הציבורי המסובסד לתיאטרון המסחרי מטושטש. בהכללה יש משהו נוסחתי במחזותיו. זו נוסחה מתוחכמת, אבל בדרך כלל האתגרים הרגשיים שהוא מציב מינימליסטים. 'הקומיקאים' יוצא דופן. זה מחזה מושחז שמביא לכדי שלמות את כל המיומנויות שלו. אני חושב שהמחזות שלו, בעיקר המשמעותיים שבהם ('יומן חוף ברייטון', 'אבודים ביונקרס'), מעוררים בארץ הזדהות גדולה יותר מכל כותב קומדיות אחר, אולי בגלל הפן היהודי. בתחום הקומדיה העכשווית, הוא מספר 1".

מה הופך אותו לכזה?

"מרכיב אנושי עצמתי ומעורר הזדהות. הוא מחזאי מיומן, בעל מקצוע מצוין, שפתח נוסחה לכדי שלמות והשפיע על רבים. הכתיבה שלו מדויקת מאד, ברמת פרטיטורה. הוא לא סומך על אלתורים. זה משהו שהבנו כבר בתחילת העבודה. ברגע שאתה סוטה מה'תווים', המבנה קורס וזה פשוט לא עובד. כל המוסיף גורע. זו הגדולה. במחזה הזה, סיימון מפרק את הקומדיה למרכיביה וזה נפלא. כמו בסצנה הנהדרת על מילים מצחיקות. הוא לא מתבייש להשתמש בטכניקות הכי לעוסות כדי להצחיק וזה בכל זאת מצחיק. מה לעוס יותר משני זקנים שהשמיעה שלהם כבר לא משהו והדיאלוג ביניהם זה שיבוש מתמשך של מילים? לעוס, אבל עובד בשל המימד האנושי. אנחנו מכירים את זה מהבית, מההורים, מהחיים. קרבה אל הדמויות והזדהות, מהותיים לקהל. מבחינתנו, כמובן, ההתעסקות במקצוע שלנו מאד רלבנטית. ככל שאנחנו מתבגרים אנחנו מבינים יותר ויותר במה מדובר".

יש גם את המציצנות אל אחורי הקלעים שהמחזה מאפשר. גם זה רלבנטי מאד לחיינו

"תכניות דוקו, ריאליטי, אינסטגרם, כל המודל התרבותי שצמח והתפתח, הופך את אחורי הקלעים לחשוב מקדמת הבמה. זו תופעה חברתית מרתקת שמחלחלת לתיאטרון, אבל למען האמת, תמיד היתה סקרנות בנוגע לאחורי הקלעים. אנחנו אוהבים שמזמינים אותנו להציץ על מערכות היחסים, המתחים, סיר הלחץ של העשייה המשותפת. 'הקומיקאים' הוא הזמנה כזו להכנות לקראת המופע, המשברים בחזרות, המתחים האישיים, חלקם על שטויות, החברות וגם ההזדקנות בתוך המקצוע. אני חושב שסיימון, שחי את החיים האלה, מאד רצה להוציא את כל זה החוצה".

עד כמה מצחיק לעבוד עם אנשים מצחיקים?

"מהיכרותי עם לא מעט קומיקאים גדולים, זה מאד משתנה. ספי ריבלין, למשל, הרגיש שהייעוד שלו לשמח אנשים. זה היה מובנה בדי.אן.איי. שלו. הוא לא יכול היה לדבר עם מישהו בלי להצחיק אותו. זו תכונה נפוצה אצל קומיקאים רבים כמו ציפי שביט, חנה לסלאו וגם בראבא. פחות, למשל, אצל מוני. הוא מאד רציני בחזרות, בעבודה

אילן רונן

ובכלל. ספי אמר: 'כשאתה מבין איזה אושר אתה גורם, זה הופך לצורך. גם של ציבור שרוצה עוד כמה רגעי נחת ושכחה נעימה וגם שלך'. אני מבין את זה".

אתם נוגעים בחומרים מאד מצחיקים אבל גם נוגעים ללב. ייתכן שהתוצאה כה עצמתית כיוון שזה קרוב מאד לעולמכם הפרטי?

"תנאי מהותי בעבודה על קומדיה כזו, זה יכולת חשיפה ומוכנות להודות בתכונות פחות מוצלחות שמביאות אותך, לפעמים, למצבים מאד מצחיקים. אני אוהב אנשים שמודעים לחולשותיהם ומוכנים לגעת בהן בפתיחות בחיים ובחדר החזרות. מוני ובראבא כאלה. זה שם דברים בפרופורציות ומאפשר לצחוק על מניירות, קיבעונות וחרדות. אלו נקודות החיבור שלהם לדמויות. קומיקאי טוב צריך לדעת לצחוק על עצמו כיוון שקומדיה במהותה, היא ראי ממנו משתקפות תופעות שקיימות בנו וסביבנו. לא משתחררים מחרדות, אבל ברגע שמבינים שזה חומר בלתי נדלה ליצירה, אפשר להתנחם בלנתב את הפחדים למטרה טובה. האתגר האמיתי של מוני ובראבא הפעם, לא נמדד ביכולת להצחיק, אלא בכך שיאפשרו לעצמם להיות שם. החשש המנקר שיום אחד כל זה ייגמר, קיים גם אצל ענקים כמותם. יש המון דוגמאות לכוכבים שזוהרם הועם ונפלטו החוצה. זו תחרות אכזרית".

דור הולך ודור בא, אבל מוני ובראבא כבר יובל שנים איתנו

"נכון והם מייצגים, בעיניי, תופעה נדירה שהולכת ונעלמת. זה לא שכיח, שחקנים שחולשים על כל כך הרבה תחומים במקביל – תיאטרון, טלוויזיה, קולנוע ועושים בכלום דברים טובים ומשמעותיים וברמה הגבוהה ביותר. אי אפשר להתעלם מזה. זה מה שייחד את יוסי ובניי וזה מה שמייחד גם את הצמד הזה. מדובר בשני פרפקציוניסטים עתירי כשרונות שעובדים ברצינות גמורה ובדיוק רב ולא מפסיקים להתפתח כל הזמן. הם מגדלו לרבים וטובים. כל אחד מהם, בנפרד, עשה קריירה מדהימה ואת כל הניסיון והכישרון הם מביאים למפגש הזה על הבמה".

|| בן: לא דברת איתו אחת עשרה שנה? למה?

יילי: בגלל האצבע

בן: מה?

יילי: הוא תמיד היה תוקע לי את האצבע

בן: האצבע?

יילי: האצבע, האצבע. הוא תקע את האצבע שלו כאן, בחזה שלי. באמצע המערכון הוא תמיד היה עושה: 'אני אומר לך דוקטור' ותוקע, 'אתה מבין אותי דוקטור?' ותוקע, כואב הא? ארבעים ושלוש שנה ככה, ככה, איך זה מוצא חן בעיניך? אהה? יש לי חור שחור בחזה! אשתי, מרתה, היתה בטוחה שזה קעקוע. אחת עשרה שנה אני כבר לא עובד איתו והסימן הכחול עוד לא נעלם.

בן: אני אדאג שישימו לך ספוג מתחת לחולצה בזמן ההופעה

יילי: אתה חושב שלא ניסיתי? פעם אחת שמתי מחבת מתחת לחולצה. הוא תקע לי את האצבע ואחר כך תקע אותה חודש בגבס. אבל איך שהורידו לו את הגבס, הוא שוב תקע לי את האצבע!

בן: אני לא מאמין שהפסקתם להופיע יחד רק בגלל האצבע

יילי: הוא גם היה יורק עליי באמצע המערכון. הבנאדם ירק לי בפרצוף כמו ממטרה. לא הייתי צריך מקלחת אחרי ההופעה. עם כל הרוק שהוא ירק עלי בהופעות, הייתי יכול להטביע את הטיטניק

בן: קשה לי להאמין שהוא עשה את זה בכוונה

יילי: אתה חושב שהוא טיפש? הוא הכניס את היריקות לתפקיד. הוא היה עומד מולי כשהאף שלו מילימטר מהאף שלי ואומר לי בכוונה מילים שמתחילות ב'ת' או ט'. "הטמפרטורה בתרמוסטט עלתה, דוקטור..." "תבדוק את הסטטוסקופ, מטומטם..." טמפרטורה, טוסטר, סטטוסקופ... היו הופעות שחשבתי שאני חוצה את האוקיאנוס האטלנטי בשחייה. שהמבול של נח חזר. מאיפה היה לו כל כך הרבה רוק? הוא בטח שתה כל היום כדי לירוק

עלי בלילה. ||

מוני מושונוב ושלמה בראבא בראיון משותף

כשהמחזה "הקומיקאים" של ניל סיימון עלה לראשונה בברודווי בשנת 1972, שלמה בראבא ומוני מושונוב אך החלו את דרכם בצמד. החיבור, שנוגד קודם לכן והתעצם במהלך עבודתם בקבוצת השחקנים של נולה צ'לטון בעין הוד תחת תיאטרון חיפה, בו החלו את דרכם, היה מייד ומוקם. קשר גורדי בלתי ניתן לפרימה נוצר ונמשך מאז כמעט חמישים שנה. עליות ומורדות, הפרדת כוחות וחיבור מחדש, אך בעיקר חברות עמוקה בין שניים שמכירים היטב זה את חולשותיו ויתרוניתיו של זה.

לא צריך הרבה כדי לראות את נקודות החיבור בין הצמד הקומי מס.1 בישראל לבין גיבורי המחזה. למעשה, הם הראשונים לומר ש"הקומיקאים" כמו נכתב במיוחד עבורם. "תוך כדי חזרות הבנו שנועדנו למחזה. והיום, בפאתי הזקנה, דברים מקבלים משמעות נוספת. זו לא עוד הצגה בשבילנו", אומר מושונוב ובראבא משלים: "ניל סיימון כמו לקח את הסיפור שלנו וכתב אותו בדרכו. זה לא איזה דוקו-ביוגרפיה מורכב, אלא סילואטה מרוכזת קומית-ליצנית מאד מדויקת על יחסים בתוך צמד, שבעצם מאד דומה ליחסים בין זוגות נשואים - מתחילים מחיבור, אחר כך יש חיכוכים ואנשים גדלים למקומות שונים. סיימון הבין לעומק את העולם הפנימי של צמד שמופיע יחד לאורך זמן".

רק שבניגוד לדמויות במחזה, ביניכם לא היו כאלה קרעים. החברות ניצחה מ.מ: "הדרמות אחרות, אנחנו אנשים שונים שבאים מרקעים אחרים, אבל המניעים זהים. ניל סיימון אתר נקודות מאד מהותיות כמו קנאה שמתגנבת פנימה ונכנסת בין שניים. זה קיים, גם אם מתחת לפני השטח, בעיקר כשלא מדברים על זה ויש לזה פוטנציאל הרסני. למזלנו, בתחילת דרכנו כצמד, עבדנו עם יוסי בנאי שהתעקש על עיקרון השוויוניות - אם אחד פותח מערכון, גם השני יפתח מערכון. למה? כדי שאף

אחד לא ירגיש מקופח. דרכו הבנתי לראשונה כמה חשוב לדעת שאנחנו שווים. בהפקה הנוכחית, אני חושב, שהגיל מכריח אותנו להתבונן במה שקורה מתחת לפני השטח אולי כי ככל שאתה מתבגר, אתה מתיילד. הכל נהיה קיצוני יותר, גם הקנאה ויש לזה כוח מפעיל".

ש.ב: "אותי מסקרנת החוויה שהקהל עובר שקשורה לתחושה שהוא עד למציאות חיים. זה נובע מהצטרבות של ראיונות, קרעי שמועות, זיכרון קולקטיבי, שנים של ביחד ב'זהו זה' בהן לא זזנו אחד מהשני ואז, תקופה ארוכה שכל אחד עשה את שלו בנפרד. הדינאמיקה של החיים. זה מעניין כי התחלנו את המסע המשותף סביב השירות הצבאי. הכימיה היתה מיידית. לא יכולנו להיפרד. היינו בקומונה, התחתנו בערך באותה תקופה, היינו משפחה אחת גדולה. זה היה מסע אינטנסיבי שלאורכו בחרנו בחירות שונות. עם הזמן, הילדותיות האינטואיטיבית הפשוטה והזורמת של פעם, התחלפה, מטבע הדברים, במשהו יותר מורכב. היו גם כעסים ואני לוקח אחריות על חלקם הגדול. רגעי בהלה שהובילו להחלטות שייצרו, ובצדק, הצטרבות של כעס, תסכול ואכזבה. יש הרבה קווי דמיון".

ואם כבר מערבים משפחה, על הבמה לצדכם לראשונה נציג של דור ההמשך, מיכאל מושונוב.

ש.ב: "זה מטורף. אני מרגיש באיחוד משפחתי מרגש. ליוויתי את מיכאל מהחיתולים, ראיתי אותו צומח וגדל. זה מקסים. לפני כמה ימים הוא שלח לי תמונה מתקופת 'זהו זה' שלו משחק עם שני הבנים שלי. היינו חמולה מאד קרובה ומעורבת כשהם היו קטנים ופתאום הם גדולים ומיכאל משחק איתנו. זה נותן לכל הדבר עוד מימד והופך את החוויה למורכבת ורב שכבתית".

מ.מ: "מיכאל גדל באווירת התיאטרון. כשהוא רצה לבקר את אבא בעבודה, הוא הגיע לקאמרי עם הבייביסיטר בין הצגות וראה אותי עם איפור על הפנים. הוא היה חלק מהדבר וזה סקרן אותו. רק עכשיו אני מבין כמה הוא יודע עליו ועל בראבא וכמה הוא ראה. גם את 'הקומיקאים' הסתבר לי כעת, שראה עשרות פעמים. הוא גדל לתוך המקצוע ואני מניח שלהיות 'הבן של' לא תמיד היה לטובתו, אבל למיכאל יש שק של כשרונות שלנו אין וזה בדם שלו, חלק ממנו. תמיד ידעתי שהוא כשרוני, אבל זו פעם ראשונה שאני רואה אותו בחדר חזרות וזה מאד מרגש. פתאום אני מבין, שהוא יודע לא רק

לשחק, אלא גם לשאול את השאלות הנכונות. זו חוויה אטומית באופן כללי כל ההפקה הזו. גם לחזור לעבוד עם בראבא, גם העבודה עם מיכאל וגם לחזור לחיפה, תיאטרון שאנחנו מכירים בו כל פינה".

זה שונה לחזור לתפקידים האלה כשאתם נושקים לגיל 70?

מ.מ.: "בוודאי. יש דברים שקודם לכן לא נעצרנו עליהם והיום אתה רואה ומבין אחרת. פתאום מי זוכר טקסט ומי פחות, הופך לאישיו. זה לא היה קודם, למי היה אכפת? אבל עכשיו זה אולי איזה מדד לכשירות? בכלל, הפחד שאולי עוד רגע כל זה ייגמר, מוחשי יותר. אי אפשר להתכחש לכך. היום אני גם מבין שהשוני המהותי בין הדמויות לביננו, זה שבניגוד אלינו, ביניהם לא באמת נבנו יחסים".

איך זה ייתכן אחרי 50 שנה של עבודה צמודה?

מ.מ.: "היצירתיות באתגר הקומי לא נותנת מנוח. יש בזה קסם. יותר מזה, להצחיק זו התמכרות. זו גם עבודה מאד רצינית לבנות את המסלול, לגרום לקהל להזדהות ולהביא את הפאנץ'. אין דבר בעולם שדומה לסיפוק שזה נותן ונדרשת לכך רמת דיוק של טייס או כירורג. אתה כל כך שקוע בזה, שלפעמים כל השאר נדחק הצידה. לפעמים, כמו במחזה, זה בא על חשבון יחסים כי פשוט אין זמן לפתוח דברים ויש פחד שטיפול בבעיות יחרב הכל. בסופו של דבר המחיר הוא ריחוק".

בניגוד לדמויות במחזה שעסקו אך ורק בבידור, מניפת העשייה שלכם רחבה. גם זה מאד מהותי

מ.מ.: "נכון. הם לא עשו קומדיה, הם עסקו בפאנצ'ים. זה היה וודוויל. השניים האלה לא שיחקו במחזה אחד כל חייהם".

ש.ב.: "זו נקודה מאד חשובה. להבדיל מרוב הצמדים הקומיים, אנחנו מאה אחוז בדרנים ומאה אחוז שחקנים. עשינו מניפה של דברים: היינו שנים בתיאטרון, חשבנו בתמימות שנשנה את פני החברה בישראל, אידיאליסטים עד העצם. לכל אחד מאתנו יש ברזומה כמה תפקידים דרמטיים משמעותיים, שיחקנו בקולנוע ובטלוויזיה ומצד שני, היינו עמוק ולאורך זמן בבידור הארד קור. זו תופעה יוצאת דופן. 'הקומיקאים' ממצה את היכולות המגוונות שלנו, מחבר בין השחקנים והבדרנים שאנחנו".

שזה למעשה סוד ההצלחה של כל קומדיה טובה, מעבר לצחוק, זה חייב לגעת. ש.ב.:

"כדי ליצור הזדהות חייבת להיות איזו אמת בעלת תוקף מתחת לכל סצנה קומית".

יש יחס מתנשא כלפי הקומדיה. משום מה היא בדרך כלל נתפשת כמשהו קליל ולא מחייב. גם ניל סיימון דבר בכאב על פטרונות מסוימת של מעגל המבקרים כלפי יצירתו.

מ.מ.: "בתחילת דרכו הביקורת גמרו אותו. הוא כל כך כעס שבצעד דווקאי, החליט לכתוב כל שנה מחזה. אני מתייחס אליו מאד ברצינות. מבחינת הכישרון לספר סיפור, הוא לא נופל מארתור מילר".

ש.ב.: "אי אפשר שלא להעריך מדענים של הומור כמו אפרים קישון או ניל סיימון. לצד ההומור הקליל לכאורה, יש פה עוד רבדים, איזו אמת בסיסית וחוויה אנושית".

מ.מ.: "בטח ובטח במחזה הזה שנוגע בזקנה, בפחד להישאר לבד, בחרדה מלא לעשות יותר את מה שעשית ואהבת לעשות. יש פה שאלות מאד רלבנטיות כמו למה הטלפון

כבר לא מצלצל? או למה כשכבר התקשרו סופסוף והזמינו אותך לאודישן, אתה לא מצליח לומר את הטקסט. זה מאד אנושי. אי אפשר לא להזדהות עם זה. זה מוכר לכולנו ובכך טמון סוד החכמה והיופי בכתיבה של ניל סיימון".

בארה"ב היו המון צמדים. בארץ פחות ועם הזמן זו תופעה שהולכת ונעלמת. זה קשור לתקופה?

מ.מ.: "יש היום לפחות 50 סטנדאפיסטים שעובדים לפרנסתם בארץ. ביניהם, אולי שני צמדים. זה בהחלט קשור לתקופה וגם לזמן שהתקצר. פעם הנורמה היתה מערכון של שבע דקות. היום, שתי דקות וחצי זה ארוך מדי. הכל התקצר ומה שיותר משמעותי, זה קיצור הדרך אל הפאנץ'. לקהל אין כוח לפענח סיפור, רוצים ישר ולעניין. במובן זה, 'הקומיקאים' מצדיע לד'אנר שנעלם".

אל לואיס אומר: 'לפעמים אינני יודע איפה נגמרים המערכונים ואיפה מתחילים החיים'. גם אתם מתבלבלים?

מ.מ.: "אפילו לא קצת. יש פיכחון חד ונפלא. כשאתה משחק, אתה נכנס לחוויה, אתה בתוכה, כמו מפעיל מרינוטה. אתה חי את הדבר, אבל הטכניקה מחייבת פוקוס. גם כשהדמויות לא לחלוטין מפוכחות, כמו פה, השחקן בריכוז שיא. אחרי כל כך הרבה שנים במקצוע, על הבמה אתה עסוק בגילויים שקשורים לקראפט כמו בניית ההכנה לבדיחה שתגרוף צחוק. זו שאלה מתמטית מאתגרת איך לא להראות לקהל שאתה מכין את הפאנץ'. אסור שיראו את התפרים. זו עבודה של בעל מקצוע, כמו Haute Couture, סגנון משחק שדורש מאסטרים. לעולם לא תרגישי אצלנו את ההכנות".

אל לואיס מדבר גם על מדור ההספדים ולא רק כיוון שהכיר את המתים. מאד חשוב לו להיות בעניינים. הוא עם היד על הדופק.

מ.מ.: "אל לגמרי בעניינים. הוא קורא את 'וריאטי' מדי יום, מתעדכן מה קורה. אני מודה שזה משהו שגם אני חווה היום, הצורך להיות בעניינים, שזה בעצם הרצון להמשיך להיות רלבנטי. עוד לא צלחתי את סף האינסטגרם, שלא לדבר על הטיקטוק, טוק טוק, טק טק...."

על מה הוא מדבר?

ש.ב.: "אין לי מושג..."

מ.מ.: "מה אתם לא בעניינים?"

ש.ב.: "שמעתי... יש שמועה..."

מ.מ.: "מה שמועה? טיק טוק... זה אבי אבות קיצור הדרך שכולם משחקים, זה אינסופי..."

אני לא שם

מ.מ.: "גם אני לא, אבל היום אני חושב שזו לא גאווה גדולה שאני לא מצוי בכל המצאות המודרניזציה."

זה אומר, במובן מסוים, שנשארתי מאחור. עד היום אני מצטער שכשקניתי מחשב, חשבתי שזה בשביל

שהילדים ישחקו ולא ניסיתי להבין מה הדבר הזה. להיות חלק מזה אולי לא יעניק לי חיי נצח, אבל ישמור אותי רלבנטי. כשחושבים על זה, תמיד היו יחסים אמביוולנטיים בין אתמול למחר".

ההיסטוריה של וודוויל

מלחמת האזרחים האמריקנית הובילה לתמורות חסרות תקדים במרקם החברתי והכלכלי בארה"ב אותן זיהתה תעשיית הבידור הצומחת ומיהרה לנצל. תיאטרון הוודוויל, שהחל להתפתח כבר בשנות השמונים של המאה ה-19, מיצב עצמו במהירות כז'אנר פופולארי של מופעי בידור. מקורו במופעי וריאטה, שהתקיימו במרכזים עירוניים שצמחו באותה התקופה.

תיאטרון "הפאלאס" בניו-יורק, 1920.

גם קודם לכן התקיימו ברחבי ארה"ב מופעי בידור ששילבו מיומנויות במה שונות וכללו זמרים, רקדנים, בדרנים, אמני קרקס וקטעי מופע קצרים אחרים, אך טיבם היה המוני ומפוקפק. המונח "וודוויל" הופיע בשנת 1871 עם הקמת חברת הפקה בשם זה. הארומה הצרפתית, לכאורה, של השם, נועדה לפתות את מעמד הביניים הגדל וליצור קונוטציה של איכות ועידון.

ההזדמנויות הכלכליות שהצמיח מעמד הביניים המתרחב, בשילוב שעות הפנאי שהתרבו במפתיע, הובילו את מנהל התיאטרון, טוני פסטור, ליזום מופע וריאטה "מנומס" יותר, שהציג בניו יורק באולמות שבבעלותו. בתקווה לנצל את זרם הקונים בעיר, ברובו נשים ומשפחות עם מזומנים לבזבז והרבה זמן מיותר, הפסיק את מכירת המשקאות החריפים באולמות, צנזר תכנים מפוקפקים והציע תשורות לבאים. הרווחים שיקפו את הצלחת האסטרטגיה העסקית ומנהלי תיאטרונים נוספים הלכו בעקבותיו. ביניהם, ב.פ. קית, מנהל אימפריית אולמות תיאטרון בארה"ב וקנדה שהציג את וודוויל כתיאטרון "לגיטימי" המכוון גם לנשים ומשפחות, שעד כה לא ניתנה להם דריסת רגל בסוג בידור זה. מבנהו הייחודי של הוריאטה נשמר ומופעי הוודוויל הפכו לסוגת הבידור המייצגת של מעמד הביניים, המגשרת בין "גבוה" ל"נמוך".

הבידור "המנומס" של וודוויל התרחב מעבר לגבולות הבמה. הנהלות התיאטרון שכרו סדרנים במטרה למתן גם את התנהגות הקהל. אם קודם הביע הקהל שביעות רצון או אכזבה בתגובות קולניות וגופניות, כמו זריקת חפצים לבמה, כעת נדרש להישמע לחוקי הנימוס והמקום. מפריעים הוזהרו באמצעות כרטיסים מודפסים ופנו מהאולם. קית ואלבי היו הראשונים ליזום הפעלת רשת אולמות אזוריים וארציים ביניהם נדדו המופעים. המודל הועתק ובשלהי המאה ה-19, הגיע תיאטרון הוודוויל כמעט לכל מרכזי האוכלוסייה הגדולים וזכה לקהל בהיקף לאומי.

בין 1920-1880 התפרנסו יותר מ-25,000 אמנים מבמות הוודוויל. על פי רוב שהו האמנים בדרכים עד 42 שבועות בכל סבב. אמנים בעלי שם, שהופיעו בערים הגדולות, גרפו אלפי דולרים בשבוע. אולם הדגל של תיאטרון הוודוויל היה "הפאלאס" בניו יורק. הוודוויל הציג מרחבים חדשים עם פתיחת שערים לקהלים דמוגרפיים שונים. תתי-ז'אנר החלו להתפתח בהם: הוודוויל השחור ומופעי וודוויל לדוברי איטלקית וידיש.

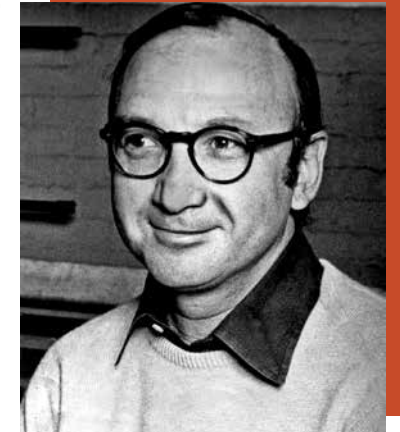
ההצלחה המשיכה למאה ה-20 אך הקולנוע שאך נולד, הביא עמו רוחות של שינוי. הרווחים הגדולים ותנאי ההעסקה המיטיבים שהבטיח מסך הכסף, הובילו לגלי עזיבה של אמנים מובילים. מחיר הכרטיס הזול משמעותית ממחירי המופעים החיים, הפך את הקולנוע לבידור נגיש ואטרקטיבי. המצאת שידורי הרדיו, שהכניסו את הבידור לסלון הבית, הופעת הסרטים המדברים בשנות ה-30 והמסבר הכלכלי הגדול, החישו את סופה של התקופה. בנובמבר 1932 שינה תיאטרון הפאלאס בניו יורק את ייעודו. במת וודוויל המרכזית הפכה לאולם קולנוע אקסקלוסיבי וכך, באופן סימבולי, הושלמו חילופי העיתים שהובילו למות הז'אנר.

על אף שמקומו הפיזי של תיאטרון הוודוויל נעלם, רוחו המשיכה להתקיים בקומדיות הקולנועיות של שנות ה-30 ובתכניות וריאטה ומערכונים ששדרו רשתות הטלוויזיה הגדולות. גם עשורים לאחר מכן זכה לייצוג בפלטפורמות שונות מתכניתו של אד סליבן, דרך הלייט שואו של רשת CBS ועד "סאטרדי נייט לייב" של רשת NBC.

נערך מתוך: מדריך קיימברידג' לתיאטרון האמריקני

ניל סיימון היה המחזאי הפופולארי והמצליח בהיסטוריה של התיאטרון האמריקני. הוא הגדיר מחדש את הקומדיה והשתמש בהומור כדי לספר סיפור על קרעי האינטימיות במשפחה המודרנית. חומר הגלם ליצירתו, היו החיים אותם שכתב שוב ושוב. הקומדיה היתה לו משענת ומגן במסע הישרדות. "אני הכי מצחיק כשיש צרות", כתב באוטוביוגרפיה שלו. "כתיבה אינה רק מעשה יצירה. לפעמים זה כמו רעל בהווייתך. הדרך היחידה להפטר ממנו, ללחוץ את העט עמוק ובמהירות על הדפים הריקים, לשחרר את הסודות האפלים והמחשבות המבישות ביותר. כותבים שהולכים לעמוק והאפל ביותר, הם אלה שחיו בתוכם: אוניל, צ'כוב, טולסטוי, בקט. השאר, לא כל כך אמיצים או אולי פחות פגועים ושבורים באופן שאינו מאפשר נסיקה. חשיפה, ככל שאתה מתיר לעצמך, מביאה מרגוע לכאב. הלוואי והייתי יכול להעמיק ולהרחיק לכת... אני עושה מאמץ, גם אם לא את כל המסע."

ניל סיימון, 1974

הדחף הקומי היה הדבק שחיבר אותו לעולם וכלי הקיבול שאפשר לו להכיל את כאביו. הצחוק, היה חיבוק פומבי שחסר לו מבית. "כשהקהל צחק, הרגשתי מלא. זה היה סימן לקבלה ולאישור", כתב.

סיימון נולד ב-4 ביולי 1927 וגדל בשכונת מהגרים במנהטן, שהפכה למובלעת של משפחות יהודיות ממעמד הפועלים. בצל השפל הכלכלי לזותה ילדותו באומללות וחוסר יציבות, שנבעו ממצוקות פרנסה ומשברים אינסופיים בחיי הנישואין של הוריו.

מגיל צעיר מצא מפלט בצחוק. את דירת שני החדרים בה גדל כינה: "העולם המטונף של אומללותי". אביו, אירווינג, נכנס ויצא תכופות מחיי המשפחה, מה שהותיר צלקות. "אבי היה נעלם לכמה חודשים וחוזר. החיים היו כמו יו-יו! היינו מסתובבים ואז – זאפ, החוט נקרע והוא נעלם. הכאב הזה מהדהד", כתב והוסיף בראיון רדיו: "אני משוכנע שאישיותי עוצבה ממערכת היחסים הזו, שיצרה בי חוסר ביטחון. אולי בשל כך אני נשען על כתיבה כאמצעי הישרדות". אמו, מיימי, היתה נטולת כישורים ואמצעים. "מעולם לא ידענו מאיפה תבוא הארוחה הבאה", אמר בראיון לפלייבוי. חדר השינה של אמו הושכר לדיירי משנה, קצבים ששילמו את מרבית שכר הדירה בצלעות כבש וכבד. עבור ששה דולרים, הושכר גם המטבח למשחקי קלפים. החיים בבית היו סיר לחץ מתמשך שנתן אותיותיו. "כשאמא חשה חוסר אונים, כמו כשהחום שלי זנק ליותר מ-40.5 מעלות, יכולתי לחוש ביתר שאת את חוסר האונים שלי. היא היתה מקללת את אבי שעזב, רצה במסדרונות הבניין, דופקת על דלתות השכנים ומבקשת עזרה. צועקת לאלוהים ששוב נטש אותה... זה הפחיד אותי יותר מכל מחלה".

אחיו דני, כותב קומדיות בעצמו, חילץ אותו מבית ילדותו וסייע לו בהנעת הקריירה.

בעזרתו החל לכתוב מערכונים, בין היתר, לתכנית הטלוויזיה של סיד סידור. ב"חדר הכותבים" המפורסם של סידור, מצא עצמו לצד כל ה"מי ומי" של עתיד ההומור האמריקני – מל ברוקס, קרל ריינר, לארי גלברט, מל טולקין ווודי אלן הצעיר.

כמו רבים אחרים ב"חדר הכותבים" של סידור, גם סיימון שאף ליותר מכתבת בדיחות, אך ניסיונות כושלים של כותבים מוכשרים שהכיר להשתלב בתיאטרון, נטעו בו ספקות. "מל טולקין, הכותב הראשי, ספר שהמחזה שכתב עם לוסייל קאלן ירד אחרי מופע אחד. חשבתי – למה שאכתוב מחזה, כששני המוכשרים האלה בשלו, עדיף שאכתוב מה שאני כבר יודע". כתיבה על "מה שהוא מכיר ויודע" הביאה להמצאת ז'אנר חדש שבמרכזו הנוירוזה האורבאנית.

מחזה הביכורים שלו, "לך תקע בחצוצרה" (1961), הוצג פעם בברודוויי אך את הפריצה הגדולה סימן "יחפים בפארק", שכתב בהתבסס על חוויותיו האישיות כנשוי טרי לרקדנית, ג'ואן ביים. גם את ההשראה למחזה, "הזוג המוזר", שאב מסביבתו הקרובה וליתר דיוק, מציאות חייו של אחיו, שהתגרש ונאלץ לחלוק דירה עם חבר. "הם לא הפסיקו לריב. אמרתי: 'דני, יש פה מחזה. יש לכם יותר צרות אחד עם השני מאשר עם נשותיכם'", סיפר לניו יורק טיימס. בשנת 1965 הופק המחזה, שזיכה את סיימון במועמדות לפרס הטוני והפך אותו לגיבור תרבות לאומי. "הזוג המוזר" הפך למחזה המצליח ביותר שכתב. זכויות ההפקה לקולנוע ולטלוויזיה נמכרו לחברת פרמאונט והגרסה הקולנועית, עם וולטר מת'או וג'ק למון, רשמה הצלחה קולוסאלית. "עד שנתתי לבוב פוסי לקרוא את המחזה, חשבתי שכתבתי קומדיה שחורה", התוודה סיימון בדיעבד. "חשבתי שזה אפל ועגום, אבל פוסי אמר שזה המחזה הכי מצחיק שקרא. כותב לא תמיד יודע איזה רושם יותיר המחזה שכתב".

כתיבת המחזה היתה תהליך של ניסוי, תהייה ואינספור שכתובים. "היתה סצנה שהצחיקה מאד במהלך החזרות... אבל בהצגה לא היה אפילו צחוק אחד. שאלתי את מייק ניקולס (הבמאי) מה קרה. הוא אמר: 'זה מצחיק, אבל הקהל לא אוהב את זה. הם אוהבים את השניים האלה ואתה גורם להם להיראות רע'. שכתבתי את הסצנה. קבלנו פחות צחוקים, אבל יותר מחיאות כפיים. הבנתי שצחוק אינו הכל. מה שחשוב, זה הרגשות שהקהל מפתח כלפי הדמויות".

"הזוג המוזר" שכנע את סיימון ביכולתו להצחיק, אך במקביל חש שהגיע העת להלחם על מקומם של רגעי הרצינות במחזותיו. "הקומיקאים", שמתמודד בהרבה הומור וברצינות לא פחותה עם הזקנה והשלכותיה ועם צדדיו הפחות זוהרים של עולם הבידור, הוא תולדה של תובנה זו. "זה מחזה שאפשר לי להיות מצחיק באופן שערורייתי ובה בעת דרמטי. אלה שתי דמויות טראגיות וגם מאד מצחיקות".

בשנת 1966 רשם סיימון שיא חסר תקדים כשהציג בברודוויי במקביל ארבע מחזות פרי עטו. בשיא הצלחתו, חלתה רעייתו, ג'ואן, בסרטן ונפטרה בשנת 1973. צל מותה ליווה אותו כל שארית חייו. סיימון נישא ארבע פעמים נוספות לשחקניות מרשה מייסון, דיאן לנדר ואיליין ג'ויס. החיים והיצירה השתרגו. אחרי מספר מחזות על נישואי

הכושלים, חזר לכתוב על ילדותו. "יומן חוף ברייטון", החלק הראשון בטריולוגיה סמי-אוטוביוגרפית, הושווה לקלאסיקות אמריקניות של מחזאים מובילים כיוג'ין אוניל, טנסי וויליאמס ורתור מילר. "טירונות", חלקה השני של הטריולוגיה, התבסס על חוויות משירותו הצבאי ובמחזה "בדרך לברודוויי", ניתן מקום של כבוד לאמו.

"אבודים ביונקרס", שנשען על יסודות אוטוביוגרפיים, שלף אותו לראשונה מאזורי הנוחות של הקומדיה אל עולם הדרמה וזיכה אותו בפרס פוליצר. "זה לא שאתה אומר: 'נראה לי שעכשיו אכתוב מחזה רציני'. רציתי לכתוב ולתת במה למה שאני חושב על החיים, להוציא את זה החוצה ואולי לעשות בכך טוב לאחרים ובתקווה גם לי ולשחקנים. הבנתי שכשיש לך את הפעימה של המחזה, אתה לא חייב להצחיק כל הזמן. מספיק להצחיק פה ושם."

על עולמו של הכותב אמר סיימון: "כותב הוא אדם מאד בודד שמוכן לנקר בעצמותיו של אחר ולהניח אותו כדמות על במה. אינני חושב שאי פעם פגעתי במישהו תוך כך". לתהליך הכתיבה התייחס כחוויה פיזית. "הגוף חווה את מה שאני כותב. כשאני כותב סצנה על משבר נישואין, אני חש מתח בגוף. כשאני כותב סצנה מצחיקה או רומנטית, אני חש קלילות. המוח שלי לא מבדיל בין החיים לבין הפיקציה שאני כותב". על הדמויות שלו כתב: "לשבת שעות בחדר לבד ולחלוק זמן עם דמויות שיצרת, זה גן עדן צרוף ואם לא גן עדן, אז לפחות מפלט מהגיהנום".

*נערך מתוך ראיונות בעיתון ניו יורק טיימס, מגזין The Christian Science Monitor, פלייבוי, האוטוביוגרפיה "שכתובים", ראיון עם טרי גרוס לרשת הרדיו NPR, "ניל סיימון לקראת מערכה III" מאת דניאל וואלדן, "מחקרים על דרמה אמריקנית" מאת ג'ק ר. ברייר, "שיחות עם מחזאים אמריקנים עכשוויים" בעריכת ג'ק ר. ברייר, "מבוא: אמנות בדיעבד", אוסף מחזות של ניל סיימון.

בין מציאות לפנטזיה: האנשים מאחורי הדמויות

"הקומיקאים" נכתב בהשראת מספר צמדים מצליחים של שחקני וודוויל שהבולטים בהם צ'ארלי דייל וג'ו סמית, שהופיעו יחד מראשית המאה ה-20' ובמשך יותר משבעים שנה, ואד גאלאגר ואל שין, צמד נערץ על הבמה, שמחצה לה, נודע בשל חילוקי דעות ועוינות שהובילו בשנת 1925, לפירוק השותפות. שני הצמדים צמחו מתוך השכונות היהודיות של העיר ניו יורק, כמו קומיקאים רבים בתיאטרון הוודוויל, ברדיו ובקולנוע של אותה התקופה. שמותיהם של צמדים ושחקנים נוספים נקשר במחזה שמציץ אל אחורי הקלעים של סצנת ההומור האמריקנית בראשית התהוותה.

סמית ודייל

כשוודוויל היתה צורת הבידור המרכזית באמריקה, ג'ו סמית וצ'ארלי דייל היו מכוכבי המובילים של הז'אנר. קהלים בכל רחבי ארצות הברית נהנו מהמערכונים הקומיים שלהם, שהפכו לסימן הכר ושרטטו מערכות יחסים פשוטות שהיוו תירוץ לזרם סוחף של בדיחות.

סמית ודייל נפגשו בניו יורק בשנת 1898 כששכרו אופניים לאחר הצהריים ובמקרה, התנגשו זה בזה. בדרך חזרה לחנות האופניים התווכחו ועלבו אחד בשני ובהגיעם, אמר להם מנהל החנות שהם מזכירים את צמד הקומיקאים וובר ופילדס. להרגעת הרוחות הציע להלוות להם דו-אופן בתנאי שיפסיקו להתקוטט וילמדו להכיר זה את זה. בין השניים, שנולדו למשפחות יהודיות מרקע דומה, חיברו לא מעט נקודות השקה. כשגילו, בנוסף, כי לשניהם עניין משותף בבמה, החליטו לשלב כוחות. השותפות, שהתבררה כמוצלחת במיוחד, נפרשה על פני 73 שנים.

סמית ודייל נחשבו לכוכבי ענק והמערכונים שלהם זכו להצלחה אדירה, אך המכה הכפולה שספגה סצנת הוודוויל עם לידתן של רשתות הרדיו והמצאת הסרטים המדברים, הותירה את הצמד מאחור. הם המשיכו לעבוד, שמרו על פופולאריות מסוימת וזכו להכרה והוקרה, אך המדיה החדשה לא היטיבה עמם. הם הופיעו לפרקים ברדיו ובטלוויזיה והעלו מחדש מערכונים ישנים עד לפטירתו של דייל בשנת 1971. סמית המשיך להופיע לבדו ונפטר בשנת 1981.

בשנותיהם המאוחרות התגוררו בבית השחקן ע"ש ליליאן בות' בניו ג'רזי, מוסד סיעודי שהוקם לרווחת מי שהקדישו חייהם לתיאטרון ולתעשיית הבידור. שיתוף הפעולה ביניהם הוא הארוך בהיסטוריה של עסקי הבידור בארה"ב. בניגוד לגיבורי המחזה של ניל סיימון, מערכת היחסים ביניהם היתה תמיד הדוקה, קרובה ועמוקה. סמית ודייל חולקים חלקת קבר ומצבה משותפת.

(נערך מתוך: "דפי סמית ודייל", ארכיון השחקנים. הספרייה הציבורית של ניו יורק לאמנויות הבמה)

גאלאגר ושין

ההתנצחויות וההתקוטטויות בין אל לואיס לוילי קלארק, נכתבו בהשראת השותפות הסוערת של הצמד, גאלאגר ושין, שהופיעו על במות הוודוויל וברודוויי בעשורים

הראשונים של המאה ה-20'.

אדווארד גאלאגר ואלברט שונברג החלו את דרכם בנפרד כקומיקאים במופעי בורלסקה קטנים על במות הוודוויל לפני ששילבו כוחות לראשונה בשנת 1910. הם עבדו בצמד במשך ארבע שנים ברציפות ונפרדו לתקופה ארוכה. בשנת 1920 חזרו לשתף פעולה בהשפעת אחותו של שין, מיני מרקס (אמם של האחים מרקס) וכיכבו במחזמר המוזיקאלי "סינדרלה בברודוויי", בהפקת האחים שוברט. הצלחה אדירה נוספת שתרמה לנסיקתם, היתה השתתפותם ב"שגינות זיגפלד", סדרת מופעי רביו שהפיק האמפרסריו האגדי, פלורנץ זיגפלד, כמחווה למועדון ה-Follies Berger בפריז. הפופולאריות העצומה לה זכו במופעים אלה ואחרים העניקה השראה לשלל חקיינים, אך ההצלחה היתה קצרה. גאלאגר היה מעורב במספר התדיינויות משפטיות ביניהן נגד שין. הצמד נפרד בשנת 1925 וגאלאגר לקה בהתמוטטות עצבים ממנה מעולם לא החלים לחלוטין. ארבע שנים לאחר מכן, מת בבית הבראה. שין המשיך להופיע במופעי וודוויל ובסופו של דבר השתלב כשחקן אופי בתפקידים קומיים ודרמטיים בתיאטרון ובקולנוע. שין הופיע ב-25 סרטי קולנוע הוליוודיים בין השנים 1943-1934.

(נערך מתוך: אנציקלופדיה בריטניקה)

ברט לאהר

אפיזודת הפרסומת לחטיף הצ'יפס, שאת שמו מתקשה ווילי קלארק לזכור במחזה, נכתבה בהשראת סיפור אמיתי. במציאות, קבל את הפרסומת המדוברת, הקומיקאי ושחקן הקולנוע, ברט לאהר. במאמר על חייו ויצירתו של ניל סיימון מספר בנו, ג'ון לאהר, על חילופי מכתבים בעניין, בינו לבין המחזאי. "אבי שהתגאה בכך שאף אחד לא מצליח להצחיק אותו (מה שכל פרוידיאני יאמר שזו הסיבה שיצאתי מגדרי כדי לגרום לכל העולם לצחוק), נכנע לכישרונו של איש אחד בלבד - ברט לאהר. מבחינה פיזית, ברט דמה מאד לאבי וכשהתבוננתי בו על הבמה או המסך, אהבתי אותו ופחדתי ממנו בו זמנית", כתב סיימון והוסיף: "לא יכולתי שלא להבחין... כמה מעט הנאה נדמה היה שברט שאב מכל העניין בשעה שכולנו, כל השאר, התקפלנו מצחוק. לכן לא קשה להבין, מהיכן נובעת ליבת 'הקומיקאים'... בעיקר השורה לקראת סוף המחזה בה סם לוין אומר: 'ווילי, עשית קומדיה על הבמה במשך 45 שנה ולא נראה לי שנהנית מזה ולו פעם אחת'. ולזה ווילי עונה: 'אם הייתי שם כדי ליהנות, הייתי קונה כרטיס'".

ברט לאהר, בן למשפחת מהגרים יהודים מגרמניה, נולד בשנת 1895 בעיר ניו יורק. בגיל 15 פרש מבית הספר לטובת מופע בורלסקה שהעלו חבריו. הגישה האנרגטית והאינסטינקטיבית שלו לקומדיה סללה את דרכו לקריירה משגשגת כקומיקאי במעגלי הבורלסקה ובמות הוודוויל ובהמשך כשחקן תיאטרון בברודוויי, בסרטי קולנוע ובטלוויזיה. "עצרו הכל", מופע שנתפר במיוחד עבורו ועלה בשנת 1928, הפך אותו לכוכב נערץ. בשנת 1938 עבר להוליווד והתרכז בעיקר בקריירה קולנועית. שנה לאחר מכן ליהק לתפקיד האריה הפחדן בהפקה המוזיקאלית הגרנדיוזית של MGM לסיפור

לאהר בתפקיד סקיד בהעלאת מחודשת של המחזמר 'בורלסק', 1946

"כשהוודוויל מת, הפלוויזיה היתה הקופסא בה הניחו אותו"

בוב הופ

"הקוסם מארץ עוץ" מאת ל. פרנק באום ובכיכובה של ג'ודי גארלנד. הופעתו הבלתי נשכחת, הפכה את התפקיד לאחד האהובים בקריירה שלו.

בשנת 1956 שיחק בתפקיד אסטרטגון בהפקה הראשונה של "מכחים לגודו" מאת סמואל בקט שהוצגה בארה"ב. על תפקידו במחזה "חלום ליל קיץ", שהוצג בפסטיבל שייקספיר האמריקני, זכה בפרס השחקן השייקספירי הטוב. לאהר המשך לשחק בתיאטרון, בקולנוע, בטלוויזיה וגם בתשדירי פרסומת. הוא נפטר בשנת 1967 במהלך צילומי הסרט "הלילה בו פשטו על מינסקי", בו גילם שחקן בורלסקה ותיק.

(נערך מתוך: אנציקלופדיה בריטניקה ומתוך המאמר "Master of Revels – Neil Simon's comic empire"

מאת ג'ון לאהר שפורסם ב-26 באפריל, 2010 בכתב העת הניו יורקר)

וובר ופילדס

וובר ופילדס

יש המייחסים את היריבות מאחורי הקלעים במחזה "הקומיקאים" של ניל סיימון לג'וזף וובר ולואיס מוריס פילדס (במקור: מוזס שונפלד). השניים נולדו בשנת 1867 בעיר ניו יורק למשפחות מהגרים יהודיות מפולין. צמד הקומיקאים הפופולארי היה ידוע במערכוני סלפסטיק שנונים בנימה סאטירית ובדיאלקט גרמני שאמצו עבור שתי הדמויות המפורסמות שלהם – מייק ומאיר. הם החלו להופיע יחד כבר בגיל תשע בבארים, במוזיאונים ובקרקסים של

רחוב באוורי בניו יורק, אך מופע הבכורה הבימתי שלהם נערך בשנת 1885 בתיאטרון של מיינר, מוסד שנחשב אבן דרך באזור שסמן את ראשית ימי הוודוויל. עד מהרה הפכו לסנסציה.

בשנת 1885 הקימו להקה משלהם שסירה ברחבי ארה"ב ועשור מאוחר יותר פתחו את אולם התיאטרון, "ברודווי מיוזיק הול" שנשא את שם. המופעים המוזיקאליים האנרגטיים שהפיקו כללו שירים, ריקודים, מערכונים, בורלסקות וקטעים מתוך מחזות פופולאריים.

בשנת 1904, בעקבות חילוקי דעות אמנותיים ועסקיים, עזב פילדס את השותפות ופתח תיאטרון משלו בניו יורק. השניים נפרדו באופן רשמי על אף ששיתפו פעולה במספר הזדמנויות לאורך השנים הבאות בין היתר בהפקת המחזמר הכושל "הוקי פוקי", שהציג בברודווי מיוזיק הול תחת ניהולו של וובר. בשנת 1923 חדשו השניים מערכון ישן שצולם כסרט קצר והוקרן בתיאטרון ריבולי בניו יורק. שיתוף הפעולה האחרון ביניהם היה בשנת 1940 במסגרת הופעת אורח קצרה בסרט הביוגרפי "ליליאן ראסל" בבימויו של אירווינג קאמינגס.

על אף ההצלחה הבימתית הפנומנאלית והפופולאריות הרבה לה זכו, וובר ופילדס לא הצליחו להשתלב בתעשיית הקולנוע אך הנחו ברשת NBC תכנית רדיו משלהם שנתפרה למידותיהם.

(נערך מתוך: אינציקלופדיה בריטניקה וויקיפדיה)

מבכירי הבמאים בישראל. שימש כמנהל האמנותי של תיאטרון החאן (-1975, 1982), תיאטרון הקאמרי (1984-1992), תיאטרון הבימה (2004-2016). ייסד וניהל אמנותית את קבוצת צעירי הבימה (2004-1996). שימש כנשיא איחוד תיאטראות אירופה בין השנים 2011-2015. בין ההצגות שביים בתיאטרון הבימה: "החייל האמיץ שוויקי", "קן הקוקיה", "מחכים לגודו", "הקומיקאים", "כתר בראש", "שלמה המלך ושלמי הסנדלר", "מלחמה", "הלהקה", "אנה קרנינה", "מסילה לדמשק", "ביקור הגברת הזקנה", "הקמפן", "חשמלית ושמה תשוקה", "יהוא", "יחסים מסוכנים", "לבד בברלין", "מי מפחד מוירג'יניה וולף", "החולה המדומה"; **בקבוצת הצעירים של הבימה**: "מנדרגולה", "מלחמת אחים", "זוגיות", "מעגל הגיר הקווקזי"; **בתיאטרון הקאמרי**: "טוב", "קסטנר", "מיכאל קולהאס", "אמא קוראז", "גם הוא באצילים", "מבקר המדינה", "נורה", "חפץ", "הבכיינים", "קרומ"; **בתיאטרון החאן**: "מלכוד 22", "מלחמות היהודים", "אידיוט"; **בתיאטרון חיפה**: "עקומים", "מחכים לגודו"; **בתיאטרון בית ליסין**: "מותו של אנרכיסט מפופק", "חשמלית ושמה תשוקה", "אוסלו"; **בפסטיבל הבינלאומי ביופ**: "הזמן הצהוב". הפקות תיאטרון שביים בארץ הוזמנו להציג בפסטיבלים ובתיאטרונים מובילים בעולם בהם: **פסטיבל אדינבורג** ("מיכאל קולהאס"); **פסטיבל התיאטרון בורשה** (מיכאל קולהאס); **פסטיבל התיאטרון במוסקבה** ("מיכאל קולהאס", "מסילה לדמשק"); **פסטיבל שייקספיר הבינלאומי בתיאטרון הגלובל בלונדון** ("הסוחר מוונציה"); **הפסטיבל הבינלאומי לתיאטרון גרמני בפראג** ("מעגל הגיל הקווקזי"); **תיאטרון סטאבילה בטורינו** ("מלחמה"); **תיאטרון קאטונה בבודפשט** ("מלחמה"); **תיאטרון בולנדרה בבוקרשט** ("מלחמה"); **תיאטרון דואה בפארמה** ("מלחמה"); **פסטיבל תיאטרון אירופה בבוקרשט** ("אנה קרנינה"); **פסטיבל ID בתיאטרון גורקי בברלין** ("לבד בברלין"); **הפסטיבל הבינלאומי בקלוד** ("מחכים לגודו"); **הפסטיבל הבינלאומי לתיאטרון במנצ'סטר** ("מחכים לגודו"). רונן הוזמן לביים בתיאטרונים שונים בעולם בהם: **תיאטרון מאלה, מוסקה** ("ביקור הגברת הזקנה", "גם הוא באצילים"); **תיאטרון קורפורסטרדאם, ברלין** ("אוגוסט: מחוז אוסייג"); **התיאטרון העירוני של הילברן** ("קסטנר").

מעצב תפאורה ותלבושות. בוגר החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב. בין ההפקות שעיצב **בתיאטרון חיפה**: "הרפתקאות חמור שכולו תכלת"; **בתיאטרון הקאמרי**: "מחברים לחיים", "קרומ", "שורת המקלה"; **בתיאטרון הבימה**: "גבעת חלפון אינה עונה", "מי מפחד מוירג'יניה וולף?", "התקווה", "לבד בברלין", "יחסים מסוכנים", "עשר דקות מהבית", "יהוא", "אלוהים מחכה בתחנה", "השבעה", "לא אשנא"; **בתיאטרון גשר**: "רודף העפיפונים", "חוות החיות". **בתיאטרון בית ליסין**: "אוסלו", "הפרדס", "אמא שלו", "אהבה זה לא הכל"; **בתיאטרון באר-שבע**: "בוגד"; **באנסמבל עיתים**: "פר גינט" **באופרה הישראלית**: "נבוקו", "טוסקה", "אורפיאו ואורידיצ'ה", "מאדאם בטרפליי", "החטיפה מההרמון", "חליל הקסם", "סינדרלה".

בוגרת המחלקה לעיצוב תעשייתי ב"בצלאל". מעצבת תלבושות, תפאורה, איזורים וצעצועים. עבדה כאסיסטנטית למעצבת התפאורה והתלבושות רות דר, מעצבת התלבושות ילנה קלריך ומעצבת התלבושות אביעד הרמן. בין עבודותיה הבולטות, **בתיאטרון הבימה**: "ספינינג", "זרים מושלמים", "רובוטיה", "מאמה מיה" (ע. מעצב תלבושות וסטיילינג); **תיאטרון יפו**: "מחכים לגודו", "הזמן הצהוב"; **תיאטרון חיפה והתיאטרון הארצי לילדים ונוער**: "מכתב לנעה"; **תיאטרון ילדים ולנוער ב"ש**: "נאחזת באוויר"; **תיאטרון השעה**: "הסטורי של סבא"; **סטודיו למשחק מיסודו של יורם לוינשטיין**: "גנבים אנונימיים"; **צוותא**: "מהצד השני" (תפאורה ותלבושות).

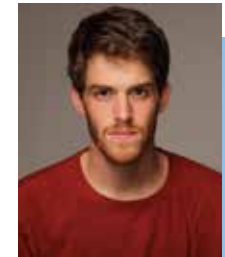
בוגר החוג לתיאטרון בסמינר הקיבוצים. עצב תאורה עבור הצגות של מרבית התיאטרונים הרפרטוארים בישראל לצד הפקות פרינג', אופרה, מחול ופסטיבלים וזכה לפרסים רבים. בין עבודותיו הבולטות, **בתיאטרון הבימה**: "ארץ חדשה", "הסוחר מוונציה", "הקמפן", "אלוהים מחכה בתחנה", "חשמלית ושמה תשוקה", "יחסים מסוכנים", "קוריוזנוס", "סיפור פשוט", "לבד בברלין", "1984", "עקומים", "גבעת חלפון", "החולה המדומה"; **בתיאטרון בית ליסין**: "מלאכת החיים", "הר לא זז", "מלך הכלבים", "הסודות", "משרתם של שני אדונים", "אוסלו", "לילה אחד מרקוביץ"; **בתיאטרון חיפה**: "משהו למות בשבילו", "בומרנג", "הרפתקאות חמור שכולו תכלת", "ליל העשרים", "איך לקום מכסא"; **בתיאטרון גשר**: "החיים בשלוש גרסאות", "המחברת הגדולה", "חוות החיות"; **בתיאטרון באר שבע**: "רק אתמול נולדה", "בין חברים", "רומיאו ויוליה", "גרין מייל", "הרולד ומוד", "בימינו לא יוצאים לדו קרב", "דונה פלור", "האפקט"; **בתיאטרון הקאמרי**: "החדר האחורי", "קרומ", "זה אני"; **בתיאטרון הערבי-עברי ביופ**: "אח אח בום טראח", "גלגולי גלגמש", "אישה בחולות", "נשים זרות"; **בתיאטרון נוצר**: "ערבה"; **בתיאטרון אורנה פורת**: "הקסם של אורנה"; **בתיאטרון המדיטק**: "המכשפה בבית ממול"; **בתיאטרון ילדים ולנוער ב"ש**: "מלכת השלג"; **באופרה הישראלית**: "אורפאו ואורידיצ'ה", "חליל הקסם". בין הפרסים הרבים בהם זכו עבודותיו: **פרס התיאטרון הישראלי**: הר לא זז (2017); **פרס פסטיבל חיפה הבינלאומי להצגות ילדים** - "אח אח בום טראח" (2003), "גלגולי גלגמש" (2009), "המכשפה בבית ממול" (2014); **פרס קיפוד הזהב לתאורה בהצגות**: "אישה בחולות" (2006) "נשים זרות" (2007) "ערבה" (2011); **פרס הבמה לילדים ונוער להצגות**: "הקסם של אורנה" (2010), "מלכת השלג" (2017).

אריק אניגדור עריכה מוסיקלית

מנהל מחלקת הסאונד והווידיאו של תיאטרון הבימה. הלחין וערך מוזיקה להצגות רבות בהן **בתיאטרון הבימה**: "תמונות מחיי נישואין", "אלינג", "משוגעת", "השחף", "ארוחה עם אידיט", "מונוגמיה", "אם יש גן עדן", "נעצר בחצות", "משפחה עליזה", "חתול תעלול", "פעם בשנה", "דרייפוס"; **בתיאטרון הקאמרי**: "נישואים גרעיניים"; **בתיאטרון המדיסק**: "רשת בטחון". עיצב סאונד להפקות מוזיקאליות רבות בהן: "מרי לו", "הברווזון", "ללכת עד הסוף", "39 המדרגות", "יוסף וכתונת הפסים המשגעת", "כמעט נורמלי", "איש חסיד היה". יצר וידאו להצגות רבות בהן: "סיגל", "מסילה לדמשק", "דור שלישי", "נעצר בחצות", "אוויתה", "הצמה של אבא", "תמונתו של דוריאן גריי", "לבד בברלין", "רשת בטחון", "פעם בשנה", "עיתונאי על תנאי", "קח את אבא שלך ולך לעזאזל", "זרים מושלמים", "החולה המדומה", "סיבת המוות אינה ידועה", "זרים מושלמים", "מקווה", "אביב מתעורר", "הבגידה". על כתיבת ובימוי ההצגה "תהליך תופס מקום" זכה בשנת 2019 בצל"ש מטעם פסטיבל התיאטרונטו.

טל וניג עוזר במאי

בוגר הסטודיו למשחק ניסן נתיב, ת"א (2019).
ההצגות שביים **בפסטיבל תיאטרון קצר**, 2019, צוותא: "העולם התחתון", בצוותא: "הסגן מאינישמור".
תפקידיו בתיאטרון: **בניסן נתיב**: "הצל" (יבגני שוורץ, בבימוי מישה לוריה), "הסגן מאינישמור" (מרטין מקדונה, בבימוי ניר ארז), "הצפרדעים/ אנשי הדממה" (אריסטופנס, עיבוד ובימוי אלדד פריבס), "חתונה מכובדת" (ברטולט ברכט, בבימוי רמי הויברגר). **בתיאטרון תמונע**: "דו, רה, מו" (מחזמר בבימוי לירון נח).

קורות חיים שחקנים

מוני מושונב

שחקן ובמאי. זוכה פרס אופיר (2001) ופרס האקדמיה לטלוויזיה.
לאחר שירותו בצה"ל למד משחק באוניברסיטת תל אביב ובפרוייקט הצעירים של נולה צ'לטון. עם סיום לימודיו הצטרף ל**תיאטרון חיפה** בו שיחק חמש שנים: רומיאו ב"רומיאו ויוליה", נפתלי ב"ליל העשרים", "גוג ומגוג שואו", "זלמנאים", "שרגא קטן", "רגעים", "קריזה", "הכפיל". **בתיאטרון הקאמרי**: הפי ב"מותו של סוכן", "המתלבט", "אני לא רפפורט". **בתיאטרון נוה צדק**: "טייסים", "משחזר הסכינים הסיני". **בבית ליסין**: "אחרון הפועלים", "עד מאה ועשרים". **תיאטרון הבימה**: "החווה", "תל אביב הקטנה", "זרים", "מותו של סוכן", "הקומיקאים", "הכסאות", "העז או מי זאת סילביה?" ועוד. בין ההצגות שביים **בתיאטרון הבימה**: "הכסאות", "רומנטיקה", "חתונה מושלמת", "בגידה". **בתיאטרון הקאמרי**: "משרתם של שני אדונים". השתתף בתוכניות הבידור "ערב חד פעמי", "פתאום ביחד", "הביצה והתרנגולת", "רואים כפול" עם שלמה בראבא. מופיע ב"אוי אליאס אליאס" עם ליליאן ברטו ודרור קרן. בשנים האחרונות מופיע בערב היחיד "מפגש מושונב". **קולנוע**: "מסע אלונקות", "אהבה צעירה", "בסמה מוצ'י", "חתונה מאוחרת" (זוכה פרס שחקן המישהנה לשנת 2001), "קדמה", "מתנה משמיים", "שנת אפס", "מחילות" ועוד. **בטלוויזיה**: "זהו זה", "קצרים", "מושונב בדרכים", "בטיפול", "היהודים באים", "שרגא בישגדא" ועוד. זוכה פרס לנדאו 2003, פרס השחקן הקומי של השנה: "קצרים", 2005, שלושה פרסי איש השנה בקולנוע, בתיאטרון, בבידור.

שלמה רואנא

נולד בנתניה בשלג הגדול.
גר עם סוס במסגרת פרויקט נסיוני.
נזרק מקורס טייס בגלל בדיחה.
בתיאטרון: "רומיאו ויוליה", "החייל האמיץ שוויק" (פרס השחקן המצטיין), "מחכים לגודו", "הכתובה", "מעגל הגיר הקווקזי", ועוד עשרות תפקידים **בהבימה ובקאמרי**.
בקולנוע: "נישואים פיקטיביים" (פרס האקדמיה), "הערת שוליים" (מועמד לאוסקר), "אורי ואלה" (פרס השחקן הטוב ביותר), ועוד שלל סרטים ותוכניות טלוויזיה.
לאחרונה הפך גם לאבא לחינוקת (הייתי אומר לכם את השם שלה אבל אני לא זוכר בגילי...)

בין עבודותיו בתיאטרון: **בתיאטרון הבימה**: "השחף" (בתפקיד קוסטיה, בימוי רמי הויברגר); **בפסטיבל ישראל 2007**: "רומיאו ויוליה" (רומיאו, בימוי מיכאל רונן); **בתיאטרון הקאמרי**: "יומן חוף ברייטון" (בתפקיד יוג'ין, בימוי עדנה מזי"א); **בתיאטרון חיפה**: "על מי ועל מה" (בתפקיד אילי, בימוי משה נאור).

בקרלנוע ובטלוויזיה: לאחרונה שיחק ב"המתופפת הקטנה" לצד מייקל שאנון פלורנס פיו ואלכסנדר סקרסגארד, בימוי: פארק צ'אן ווק. ב"מאריה מגדלנה" לצד חואקין פיניקס ורוני מארה.

בין תפקידיו: "תהילים" (רפאל ג'אר), מועמד דקל הזהב - קאן 2007, "איים אבודים" (רשף לוי) זוכה פרס אופיר לשחקן הראשי הטוב ביותר, "לבנון" (שמוליק מעוז), "בנא" (בימוי ניב קליינר), "מבול" (גיא נתיב) זוכה פרס אופיר לשחקן המשנה הטוב ביותר, "השוטר" (נדב לפיד), "רימון הזהב" (דן תורג'מן), "ערבים רוקדים" (ערן ריקליס) מועמד לפרס אופיר לשחקן ראשי הטוב ביותר, "יונה" (ניר ברגמן), "נדרים" (טל זגרבה), "ג'נקסן 48" (אודי אלוני). **בטלוויזיה**: "דאוס" (תפקיד ראשי דני הייזנר, גידי דר), "פרשת השבוע" (בימוי רני בלייר), "נבלות" (בתפקיד מושק'ה, בימוי דרור סבו), "קטמנדו" (בימוי אמיל בן שמעון), "פרופיל 64" (בימוי איתן צור), "גרעינים" (יוסי קרן, שחר רזניק), "שכונה 3" (בימוי אורן שקדי, יוצר גיורא חמיצר).

מוסיקה: חבר ומייסד כהן@מושון הרכב היפ הופ מאחוריו שלושה אלבומים: "כושר גופני" (2008), "הד ארצי", "מחשב לכל ילד" (2011, היי פידלטי) ו"ימים ארוכים" (2016). לאחרונה הוציא אלבום עם יונתן ריקליס "רדיקלים חופשיים" (2020).

סיגלית פוקס

יוצרת ושחקנית תיאטרון, קולנוע וטלוויזיה. בוגרת המגמה לתיאטרון בסמינר הקיבוצים ו-H.B Studio בניו יורק. מייסדת ושחקנית בהרכב האימפרוביזציה "מאלרות בעם".

בתיאטרון הקאמרי עבדה עם חנוך לוין על תפקיד זונה עם נקודת חן בהצגה "אשכבה" בה היא משתתפת עד היום. שיחקה בקבוצת הצעירים הראשונה של אילן רונן **בתיאטרון הבימה**, **בתיאטרון חיפה** ו**בתיאטרון באר שבע**. שחקנית-יוצרת בהפקות פרינג' ובהצגות במרחב הפתוח. בין תפקידיה הבולטים **בקרלנוע**: "מוכרחים להיות שמח", "פנסיון פראכט", "האסונות של נינה", "אילי ובן". בין תפקידיה הבולטים **בטלוויזיה**: "לאבד את נאליס", "על הספקטרום", "ילדי ראש הממשלה", "בובות", "לילה ללא לולה", "בית המשאלות", "תיק סגור". זכתה בפרסים רבים בהם: פרס אופיר, פרס וולג'ין ופרס מטעם פסטיבל הקולנוע הבינלאומי בסירקיוז על תפקידה בסרט, "מוכרחים להיות שמח" בבימויה של ג'ולי שלז; פרס השחקנית בפסטיבל עכו לתיאטרון אחר על "לפעמים עוברים פה פילים" (2001) מאת ובבימויו של איציק ג'ולי ו-Fairy Tale (2013), אותה יצרה בשיתוף עם יהודית ג'ינ'ג'ר. פוקס מלמדת משחק במכללה האקדמית לחברה ואמנות, כמו כן בוגרת לימודי אימון של מכללת גומא וכיום מאמנת אמנים ויוצרים.

נועה טסה

בוגרת לימודי משחק בבית הספר לאומנויות הבמה 'סמינר הקיבוצים'. סיימה בהצטיינות את מגמת התיאטרון בתיכון הדרים בהוד השרון. בוגרת מכינת הנוער בניסן נתיב תל אביב. בוגרת לימודי משחק אצל איקה זהר במרכז הבמה. בין תפקידיה **בתיאטרון תמונע**: "הבית הנקי" (מטילד). **בסמינר הקיבוצים**: "חיותה", "אוכלים ושוטים", "הנערות ההולכות בשנתן", "דוניה רוסיטה הרווקה", "בלוז לחופש הגדול", "נסיכת השמש". בין תפקידיה בקולנוע: "פנחס" (נעמה).

THE SUNSHINE BOYS

BY NEIL SIMON

Haifa Theatre salutes two Giants of the Hebrew stage. Shlomo Bar Aba and Moni Moshonov, who developed a phenomenal career in Theatre, Television and Cinema, are reuniting on Haifa Theatre Stage, where they began their Journey 40 years ago. Michael Moshonov will be joining them on stage for a first theatrical collaboration with his father.

The play tells the story of American comic duo, Al Lewis and Willie Clark, who were the kings of comedy and ruled the Vaudeville Stage for almost four decades. Lewis and Clark shared the stage for 43 years and made audiences roar with laughter, then parted with anger and never looked back. After over a decade they didn't speak to each other, Clark's Nephew persuades them both to join forces again for a television tribute to the stars of the past. The reunion is filled with past grudges that disrupts the rehearsals that are accompanied with humorous clashes. Will the power of a lifetime extraordinary partnership and an exceptional comic talent dissolve years of resentment and hostility?

This masterpiece of a play by Neil Simon, one of the world's greatest comedy writers, deals gently and with lots of humor with timeless issues such as friendship, old age in a world that keeps on going no Matter what.

Written by: **Neil Simon**

Directed by: **Ilan Ronen**

Translated by: **Ilan Ronen**

Stage Design: **Niv Manor**

Costume Design: **Noa Dotan**

Lighting Design: **Ziv Voloshin**

Music: **Arik Avigdor**

Director Assistant: **Tal Venig**

Cast:

Al Lewis: **Moni Moshonov**

Willie Clark: **Shlomo Bar-aba**

Ben Clark: **Michael Moshonov**

Nurse: **Sigalit Fuchs**

Nurse: **Noa Tasa**

Duration Of the performance:

One hour and 30 minutes, without intermission

First Performance at Haifa Theatre: 15.7.2020

הצוות שלנו

דירקטוריון תיאטרון חיפה

יושב ראש הדיקטוריון הרב דב חיון

חברי דירקטוריון חדוה אלמוג, משה פרץ,

ירון פיינטוך, רו"ח גלית יחזקאלי, רבקה

אידיקוביץ, גלי סגל, ד"ר אסתי גולן, תמי ברק

מנכ"ל ניצה בן צבי

מנהל אמנותי משה נאור

במאי הקבוצה "החיפאית" איתי דורון

יועץ משפטי עו"ד שלמה כרוב, עו"ד יעריה אייל

ועדת ביקורת יו"ר רו"ח מרי סבג

רו"ח יוליה מרזליאקוב

רו"ח מבקר זאב שלום

מבקר פנים רו"ח יוס טוב בילו

עוזרת מנהל אמנותי יואלית אליכין

מזכירת התיאטרון ורדית כהן

מנהלת שיווק מיכל הללי

מנהלת מכירות חוץ

ומחלקה חינוכית גילת סלע

תקשורת שיווקית

ותוכן עדי רונן

מנהל טכני עופר טל

אב בית אייל זילברמן

מנהל הפקות דור שלום

חשבת רקפת בלומנפלד

קב"ט שושני מרקוביץ

הנהלת חשבונות מרינה גנדין

דוברות ויחסי ציבור עמליה אייל

ואלינור גליקמן

שירות לקוחות ומנויים

אחראי משמרת יובל יאירי, רמי אלקסלסי

נציגים אורלי קוטיק, הילה אטיאס, רועי דגן,

נורית דרייפוס, חנא לאון, סתיו פרץ, מאי תאיה, דריה שומשבסקי.

דיילים

אחראי משמרת אסף ברנשטוק, אופיר יוסף, הלנה גולדמן.

דיילים אור אביב, לימור ארמה, יפתח ינקו, שירי עשת, שי עקיבא, עוז

קרא, יותם סוסל, שחר עטיה, דניאל אטליס, אילן מייקלר, עמית נאור,

צליל קולקר, נעמי מנדלבלט, בן גולדברג, יפתח אברמוב, לי אור עניא,

רותם אברהם, רד גלזר.

תיאטרון חיפה

תיאטרון יוצר שינוי

תיאטרון חיפה, רח' פבזנר 50 חיפה, מיקוד 3313436

טל'. 04-8600500 | פקס. 04-8600575

אתר התיאטרון. ht1.co.il

משכן התיאטרון ע"ש מאירהוף

The Joseph & Rebecca Meyerhoff Theatre of Haifa